

FACULTEIT DER LETTEREN

Mediahypes en Menselijke Emoties

Prof. dr. Enny Das

Radboud Universiteit Nijmegen

De rol van emoties

- Emotionele verhalen spelen cruciale rol in (commerciele) mediaeffecten
  - Humoristische reclames
  - Ontroerende televisie
  - Angstaanjagende voorlichting
- Verhalen en emoties doen hun werk via onbewuste route
  - Minder analytische gedachten
  - Meer 'ervaringsgebaseerd', intuïtief
  - Meer primaire reacties

Maar hoe zit het met nieuws?

- Kernrol van nieuws is informeren
  - Doel journalisten is niet om gevoel op te roepen
  - Maar goed nieuws is geen nieuws
- Wat doet nieuws met de ontvanger?
  - Roept nieuws emoties op?
  - Zp ja leiden die emoties tot vertekende waarneming?
  - Relatie nieuwselementen en publieke reacties

- Twee cases:

- Mexicaanse griep

http://www.disclose.tv/action/viewvideo/64327/cat_flu/

- terroristische aanslagen

Nieuws en emoties

Savage Chickens

by Doug Savage

www.savagechickens.com

Nieuws, emoties, en publieke reacties

(1) Aandacht

- Hoeveel aandacht wordt aan een issue besteed
- Voorpaginanieuws?

(2) Inhoud

- Hoe komt een issue in het nieuws?

(3) Toon en vorm

- Closeups, muziek, gebruik beeld, taalgebruik

General information:

- 1.Name of newspaper
- 2.Country
- 3.Date of publication
- 4.Size of newspaper article: ¼, ½, 1p.
- 5.Placement of article: front page, elsewhere
- 6.Type of article: Main article, comment, etc
- 7.Journalist

The New York Times

W.H.O. Raises Alert Level as Flu Spreads to 74 Countries

Mike Clarke/Agence France-Presse — Getty Images

The government of Hong Kong on Thursday ordered all primary schools in the city to be closed for two weeks after the first cluster of local swine flu cases was found. Above, kindergarten students at a local school on Thursday.

By NICK CUMMING-BRUCE and ANDREW JACOBS
Published: June 11, 2009

GENEVA — The [World Health Organization](#) raised its alert on [swine flu](#) to the highest level on Thursday, in its first designation of a global pandemic in 41 years.

- TWITTER
- LINKEDIN
- SIGN IN TO E-MAIL
- PRINT
- REPRINTS
- SHARE

Calling further spread of the virus "inevitable," the organization's director general, [Margaret Chan](#), said, "We are at the earliest days of a global pandemic." The new H1N1 strain, she said, is "spreading easily from one person to another, and from one country to another" in more than one region of the world.

SCIENCE
W.H.O. Calls Outbreak a Flu Pandemic
The World Health Organization raised its alert level to Phase 6 because of the continuing spread of the H1N1 strain of the [virus](#) and [declared it the first global flu pandemic since 1968.](#)

But the pandemic is "moderate" in severity, she noted, with the overwhelming majority of patients experiencing only mild symptoms and a full recovery, often in the absence of any medical treatment. And scientists are painstakingly tracking its every movement.

1. **Headline**
2. **Code as statement:**
Placement: **Headline**
Source: **Journalist, Protagonist:**
Topic: **"Severity of H1N1 in general", and "H1N1 has spread widely"**
No formal features
Time reference: **Present**, forecast, **Fact**, opinion, assumption,

Photo

Size: ¼, ½, 1 p.
Source: **Journalist, Protagonist: Laypeople**
Topic: **"Severity of H1N1 in general", "Facial mask"**
Emotion: **yes**

Text

Source: **WHO, Margaret Chan**
Protagonist/Subject: **Swine flu, [-]**
Topic: **"H1N1 has spread widely"**
Time reference: **Present & future equally**
Fact, no formal features

Text

Source: **WHO**
Protagonist/subject: **Swine flu, [0]**
Topic: **"H1N1 cases are mild"**
Time reference: **Past linked to present**
No formal features

Lead text

Source: **Journalists,**
Protagonist: **WHO [0]**
Topic: **"H1N1 is a severe illness"**
Time reference: **Present**
Fact
No formal features

(1) Media aandacht

- Criteria voor nieuwsselectie
  - Grote gevolgen
  - Dichtbij
  - Nieuw, etc.
- Niet evenredig aan omvang gezondheidsproblematiek:
  - lifestyle risico's groot probleem, weinig nieuws
  - epidemieën domineren het nieuws

(1) Media aandacht (vervolg)

- Agendasetting:
  - de media bepalen niet wat men denkt maar wel waarover men denkt, praat
- Availability heuristiek:
  - Toegankelijkheid issues
  - Overschatting risico

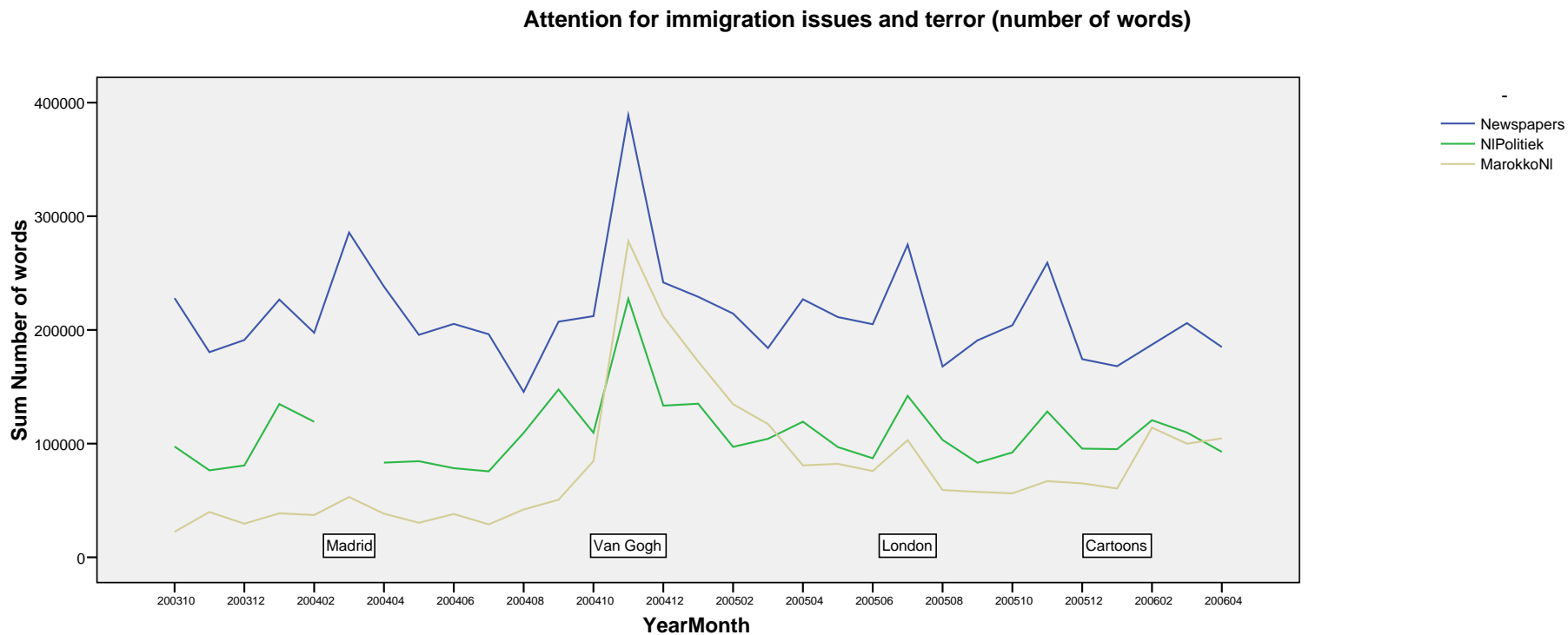
Meer media aandacht voor risico's leidt tot (onbewuste) overschatting risico's

- Welke issues krijgen veel aandacht in de media?
  - Extreme hoeveelheden
  - Exponentiele toename bij key events

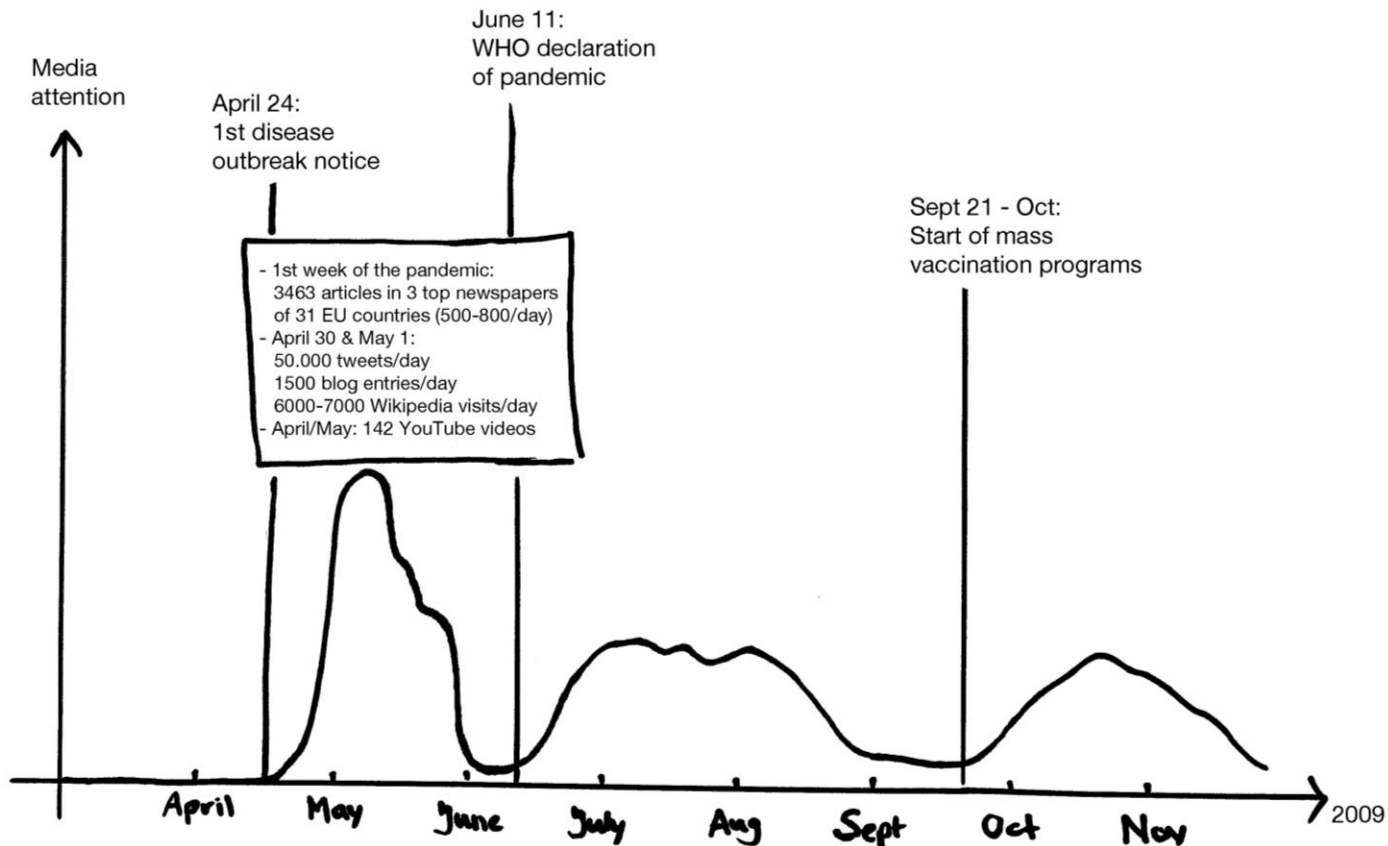
Uit: Das & Oegema (2008)

Maandelijks aandacht voor issues gerelateerd aan terrorisme en immigratie in kranten en op online forums (NL.Politics and Morocco.nl)

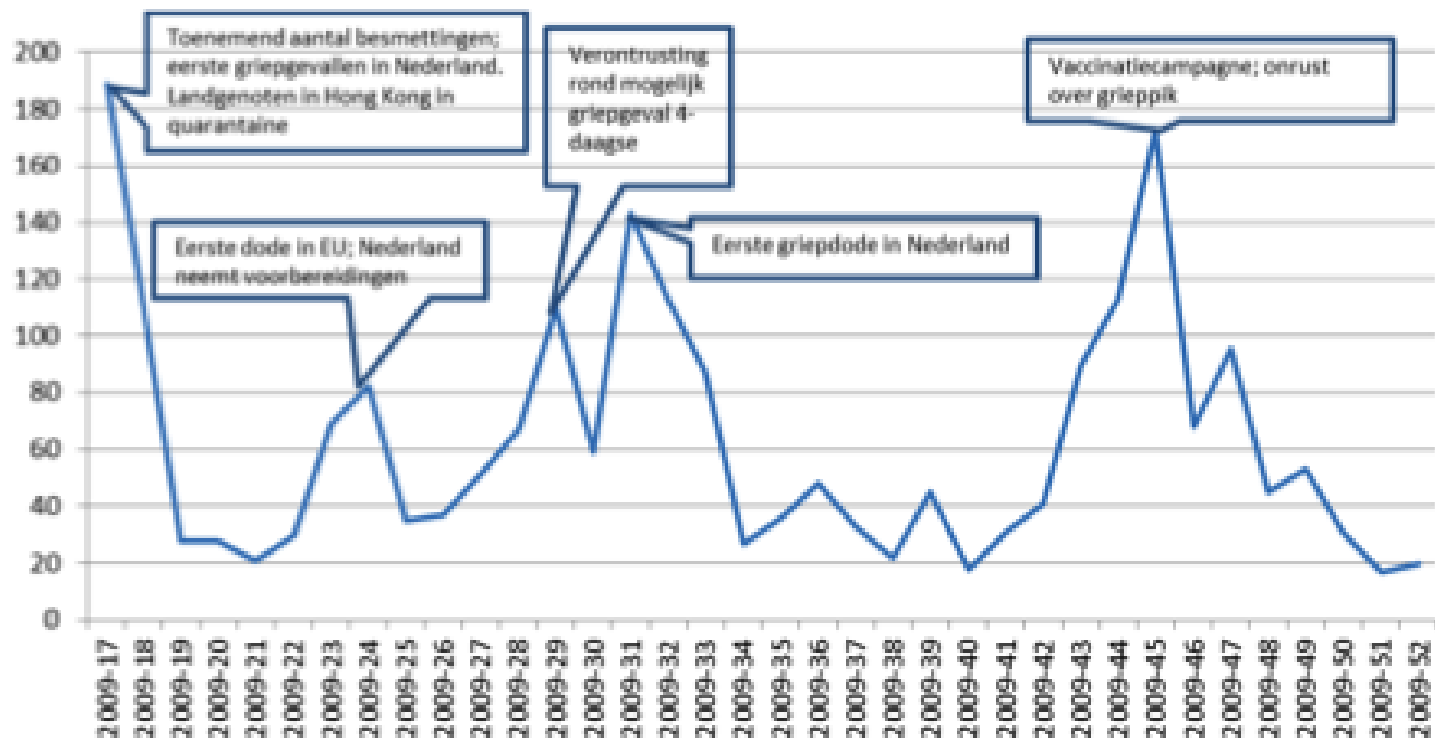
Aandacht voor Mexicaanse griep wereldwijd. Uit: Klemm, Das, & Hartmann (2013)

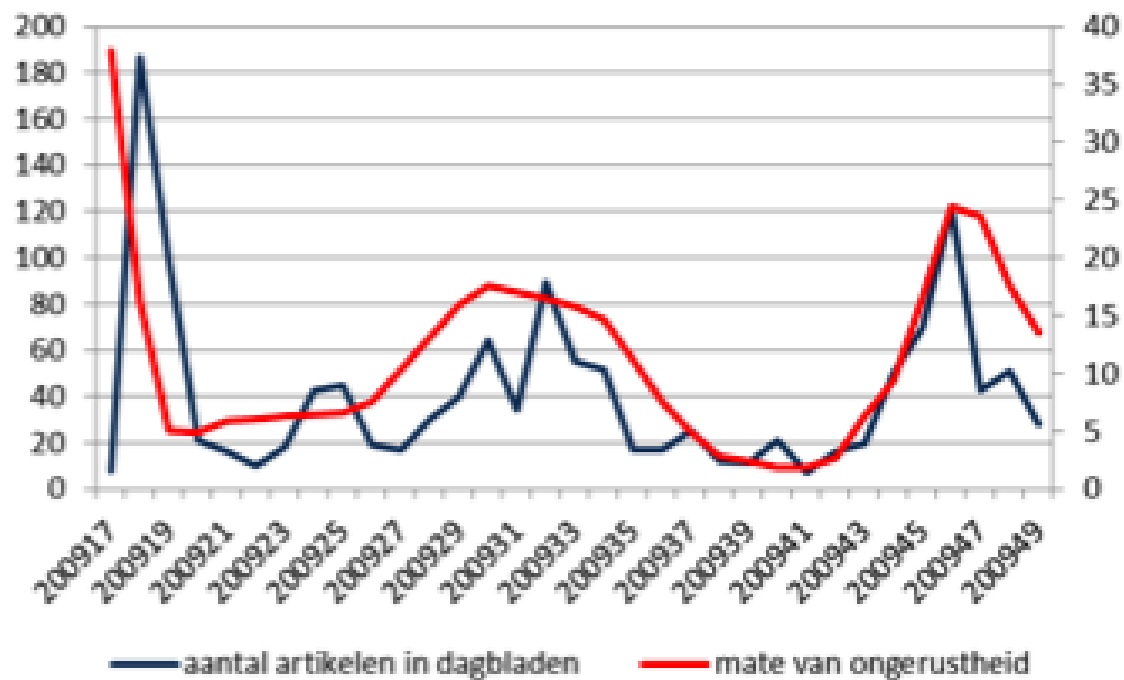
Aandacht voor Mexicaanse griep in Nederland. Uit: nieuwsmonitor (2009)

Figuur 1 Aantal artikelen in dagbladen vanaf 24 april tot en met 28 december 2009

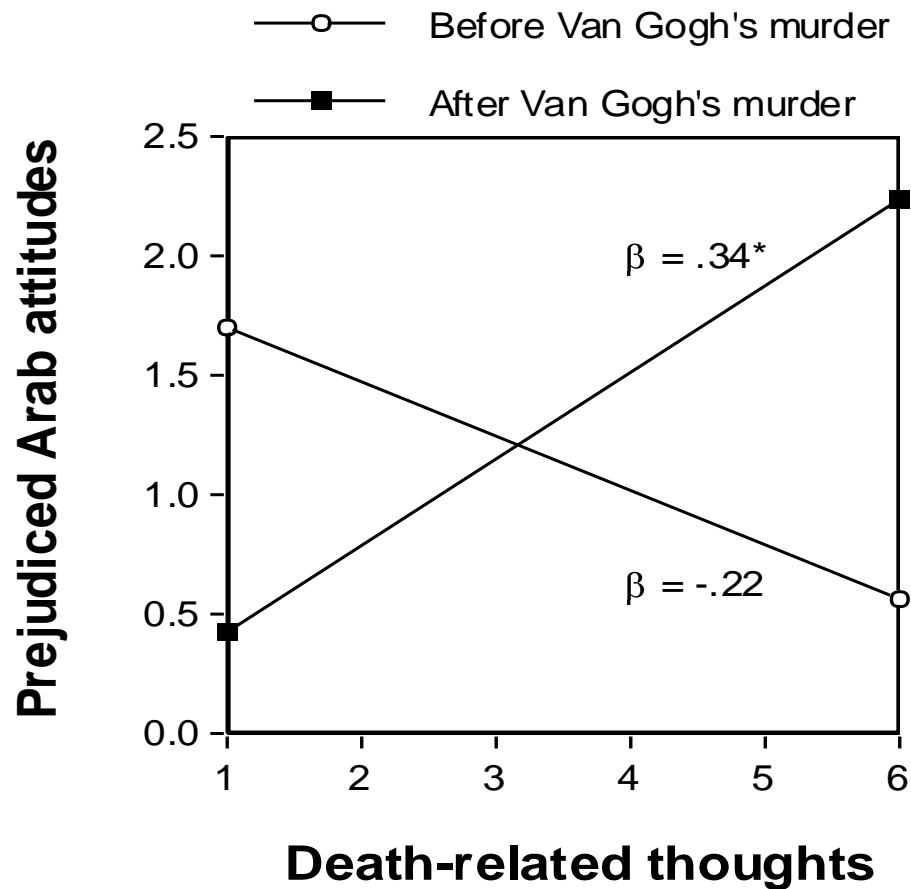

Figuur 3. Berichtgeving in de dagbladen versus mate van ongerustheid publiek

Angst en vooroordelen ten aanzien van Arabieren

Oorzakelijke verbanden

- Wordt ongerustheid veroorzaakt door berichtgeving of door gebeurtenissen zelf?
  - Het belang van longitudinale panelstudies
- Don't shoot the messenger!

(2) Inhoud

DREIGING

Risico, verspreiding,
verschijnselen, overlijden,
Griepdoden, aantallen ziek, pandemie

OPLOSSING

handen wassen, in elleboog hoesten, vaccinatie

NIET-ZIEKTE GERELATEERD:

economie

farmaceutische industrie

politiek

Het belang van context

Dreiging met of zonder oplossing?

- <http://www.youtube.com/watch?v=rzKhIYWVJ8I>
- wat is de 'base rate' ?
  - hoeveel doden vallen er jaarlijks bij normale griep epidemie?
  - Hoeveel denken Moslims over moslimextremisten?

Pandemie

- Wanneer is er sprake van een pandemie?
  - Aantal doden, ernst van ziekteverschijnselen, geografische verspreiding

Pandemie

- Wanneer is er sprake van een pandemie?
  - Aantal doden, ernst van ziekteverschijnselen, **geografische verspreiding**
  - “Fase 6: virus heeft uitbraken veroorzaakt in tweede WHO regio”
- Culturele connotatie pandemie
  - Spaanse griep

Inhoud: Nederland

Tabel 5 Samenstelling van het nieuws over de Mexicaanse griep naar thema's*

Dagbladen	bestrijding		Verspreiding		gevolgen		labels		opvattingen		overig		totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
de Volkskrant	229	23.6	197	20.2	177	18.2	88	9.1	91	9.3	190	19.6	973	100
NRC/H	216	24.9	190	21.9	107	12.3	101	11.7	51	5.9	204	23.4	869	100
De Telegraaf	206	24.7	165	19.8	135	16.3	66	8.0	62	7.4	199	23.9	833	100
Trouw	224	31.3	134	18.7	98	13.7	61	8.5	57	8.0	142	19.9	717	100
AD	327	26.4	272	21.9	172	13.9	85	6.9	83	6.7	302	24.3	1242	100
Spits	240	25.0	277	28.9	133	13.9	86	9.0	75	7.9	146	15.3	957	100
Metro	228	29.9	135	17.7	90	11.8	49	6.4	50	6.6	209	27.5	760	100
De Pers	87	19.9	85	19.3	75	17.0	59	13.4	38	8.7	95	21.7	439	100
Totaal	1757	25.9	1455	21.4	987	14.5	596	8.8	507	7.5	1488	21.9	6790	100
NOS	498	31.2	217	13.6	263	16.5	128	8.0	134	8.4	354	22.2	1594	100
RTL	437	31.4	309	22.2	197	14.2	135	9.7	77	5.5	235	16.9	1390	100
HvN	376	31.2	164	13.6	223	18.5	87	7.2	73	6.1	283	23.5	1206	100
Totaal	1311	31.3	690	16.5	683	16.3	350	8.4	284	6.8	872	20.8	4190	100

* *thema's gerangschikt van hoogste naar laagste aandeel voor dagbladen als geheel, categorie 'overig nieuws' qua rangschikking buiten beschouwing gelaten*

Wereldwijd

- Significant meer media aandacht voor dreiging dan voor oplossingen.
  - 90% versus 30%
  - “overreported H1N1-related death and hospitalization” institutions (Goodall et al., 2012),

(3) Toon

- Naarmate een nieuwsverhaal meer dramatische elementen heeft is de kans groter dat het appeleert aan onbewuste processen
  - Aantal en grootte fotos/ camera shots
  - Editing
  - Gepersonaliseerde content (man in de straat)
  - Dramatische inhoud (als in film)
  - Emotioneel taalgebruik
  - Worst-case scenarios

Bijvoorbeeld

“Vaccinatieangst overspoelt Nederland” (Vk, 9/11/09)

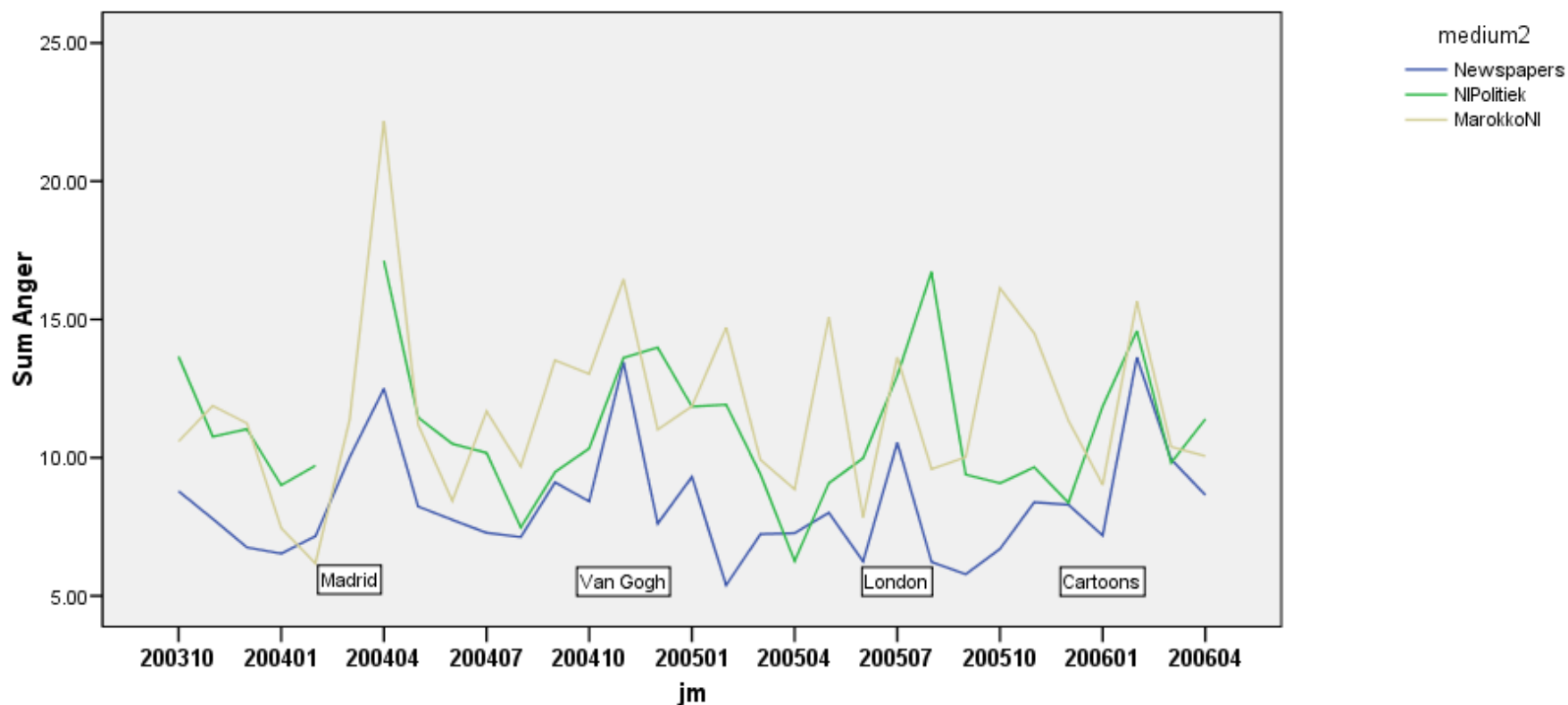
“Paniek door griepdoden” (Telegraaf)

(3) Toon Nederlandse media terrorisme key events

Anger (number of hits per 10,000 words)

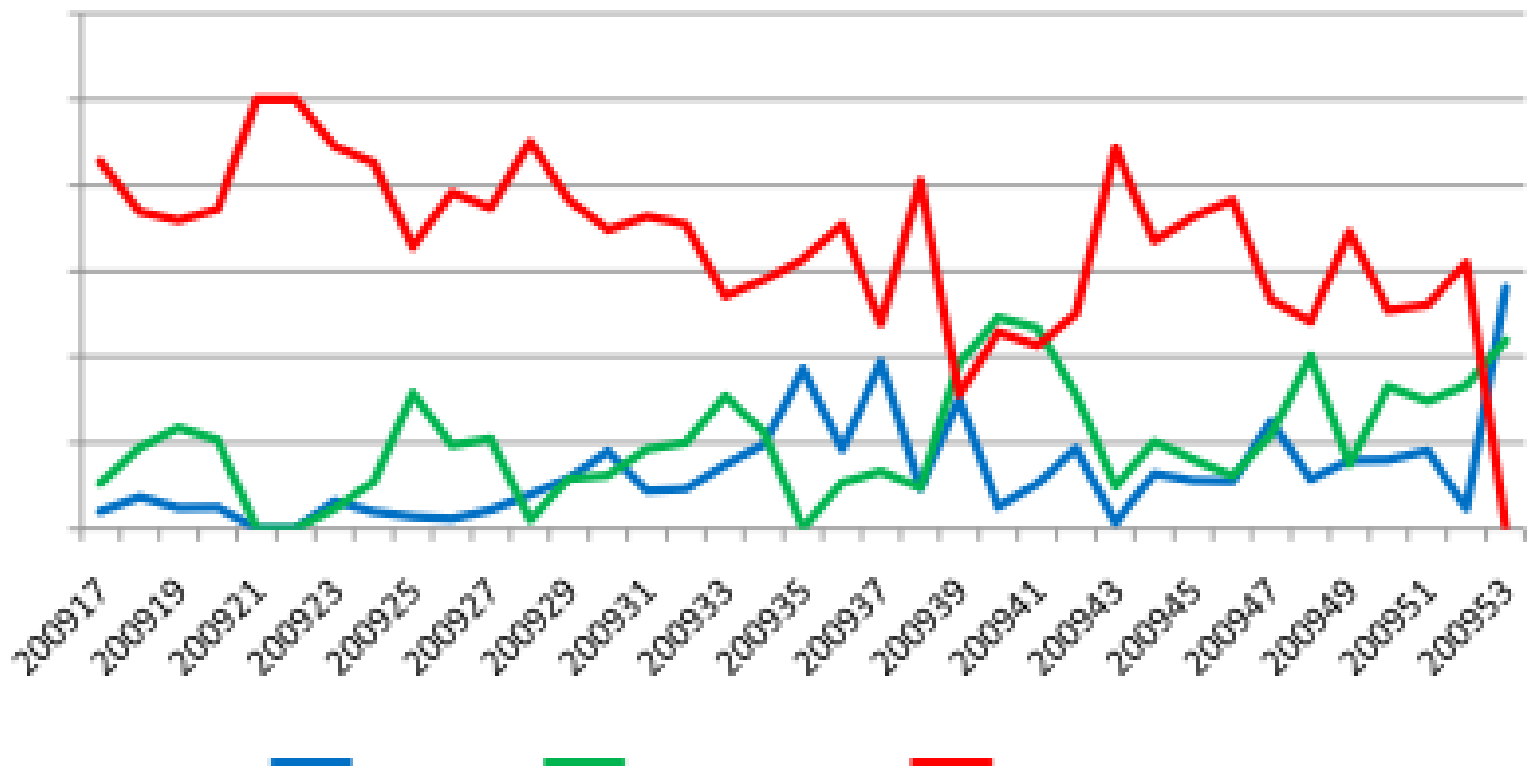

Toon Nederlandse media Mexicaanse griep

Figuur 2. Toon van de berichtgeving in dagbladen en televisieprogramma's in percentages geruststellende, neutrale en verontrustende berichtgeving

Per krant

Tabel 6 Toon berichtgeving over Mexicaanse griep in dagbladen en op televisie

Medium*	Aantal	Neutraal		Geruststellend		Verontrustend	
		aantal	in %	aantal	in %	aantal	in %
AD	1242	156	12.6	176	14.1	910	73.2
Volkskrant	973	45	4.7	196	20.2	731	75.2
Spits	957	107	11.2	100	10.4	751	78.4
NRC/H	869	79	9.1	167	19.3	622	71.6
De Telegraaf	833	126	15.1	84	10.1	623	74.8
Metro	760	80	10.5	177	23.3	503	66.2
Trouw	717	55	7.6	152	21.2	510	71.1
De Pers	439	41	11.6	151	34.5	237	53.9
Totaal	6790	700	10.3	1203	17.7	4886	72.0
NOS journaal	1594	267	16.8	90	5.6	1237	77.6
RTL nieuws	1390	28	2.0	290	20.9	1072	77.1
HvN	1206	148	12.3	80	6.6	978	81.1
Totaal	4190	443	10.6	460	11.0	3287	78.4

* eerst dagbladen gerangschikt van hoogste naar laagste aantal statements, daarna tv-journaals

Cruciale factor in mediahypes

- **Extreme gevallen** genereren veel nieuws
  - Griepdode/moord VG
- Key events triggeren hausse in aandacht
  - Fase 6: pandemie/Londen
- **Hoeveelheid** informatie signaleert ‘gevaar’
  - Veel aandacht → overschatting risico → emotie krijgt de overhand
- **Toon van berichtgeving** in tijden van onzekerheid
  - Alarmerend/emotioneel
  - Dit gaat mogelijk onbewust
- **Eenduidigheid** kernbegrippen
  - Pandemie zegt niets over ernst

Concluderende opmerkingen

- Risico = onzekerheid
  - Ook voor journalisten en wetenschappers
- Taak van journalisten om belangrijk nieuws te verslaan
  - Alle seinen wezen op hoge nieuwswaarde
- Schuldvraag versus verslagleggen versus leren

Gebruikte bronnen

- Vasterman et al. (2011). *Nederlandse Nieuwsmonitor*.
- Klemm, Das, & Hartmann (20123). Did Media Dramatize the 2009 H1N1 Pandemic: What Do We Know? A Systematic Review. Manuscript under review
- Das, Bushman, Bezemer, Kerkhof & Vermeulen (2009). How terrorism news reports increase prejudice against outgroups: A terror management account. *Journal of Experimental Social Psychology*, 45, 453-459.
- Das, E., & Oegema, D. (2008, February). *Terrorism in the media: How terrorist attacks affect fear, anger, and risk perception in the news and in Dutch and Arab on-line discussions*. Paper presented at the Etmaal van de Communicatiewetenschap, Amsterdam, the Netherlands.

Vragen? Mail naar h.das@let.ru.nl

DANK VOOR UW AANDACHT